

KULTURARV OG IDENTITET

«Larvik har kulturminner som dekker mange og sentrale tidsperioder i landets historie, og det er et stort ansvar å forvalte dette, både hva gjelder bruk og vern. I tillegg bidrar kommunens rike kulturarv til å utvikle både attraktivitet og identitet til kommunen, byene og stedene. Det må i planarbeidet tas stilling til hvilken overordnet holdning og ambisjon som skal gjelde for bruk og vern av kommunens rike kulturarv. Det er flere planprosesser som har behov for en overordnet avklaring for kommunens ambisjon på dette området, og det er derfor behov for å gi føringer for arealplanlegging og planer for besøksnæringer, utviklingsplaner for institusjoner og prosjektutvikling med utgangspunkt i kulturarven.» (Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2032)

Larvik har en rik kulturarv som skal bevares, forvaltes og formidles. Kulturlandskap, kulturmiljøer og kulturminner gir særpreg til byer og steder og er viktige ressurser i stedsutviklingen. Dette gjelder både den lokale identitetsfølelsen og i utvikling av historiske attraksjoner.

KULTUR SOM DRIVER I STEDS- OG BYUTVIKLINGEN - OVERORDNA MÅL (Kulturplanen):

- Øke befolkningens trivsel og tilhørighet til Larvik ved bruk av kulturelle virkemidler i stedsutviklingen.
- Med kultur som drivkraft styrke Larviks stedsidentitet og attraktivitet.
- Bidra til økt tilflytning, tiltrekke næringsliv og tilreisende.
- Utvikle gode sosiale møteplasser og arenaer for kunst og kultur.

Ved å utnytte Larviks egenart i steds- og byutviklingen ivaretar og aktualiserer vi kulturarven. På den måten kan Larvik fremstå med en unik stedsidentitet. Dette kan bl.a. ivaretas ved et godt planverk.

- **Kysten** – Sikre og bevare kystkulturstedene Ula, Kjerringvik, Nevlunghavn, Helgeroa og garnisonsbyen Stavern med gode oppdaterte verneplaner. Mølen, kyststien og Svenner er også identitetsskapende og viktige å sikre og videreutvikle.
- **Skogen** – Har en flersidighet i skogsdriftens betydning for vekst og næringsvirksomhet, som rekreasjons- og trivselskilde og som naturelement med stort biologisk mangfold. I Larvik har vi spesielt mye rik varmekjær edelløvskog, som gir fine natur- og friluftsopplevelser. F.eks. Bøkeskogen har rike historiske tradisjoner som rekreasjonsområde. Identitetsfølelsen knyttet til skogen bør ivaretas og foredles i lys av den rike historikken.
- **Elva** - Tradisjoner og identitet tilknyttet Lågen og Farris-vassdragene har gjennom historien vokst frem gjennom næringsvirksomhet som energiproduksjon, industri og laksefiske. Kjærra Fossepark i Lardal er et friområde som er tilrettelagt for publikum, og er et av de mest besøkte kulturhistoriske stedene langt Lågen. Dette er et historisk ressurscenter når det gjelder laksefiske og sted for ulike kulturarrangementer. Vassdragene betyr mye for mange og er en viktig del av Larviks identitet, som bør utvikles videre.
- **Kulturlandskap** - Kulturlandskap er en helhetlig måte å se landskapet på, hvor både natur, kultur, historie og dagens aktivitet og mennesker inngår. I vid forstand er kulturlandskap landskap som er betydelig påvirket av menneskelig virksomhet. Slike landskap kan være verneverdige utfra flere synsvinkler.
- **Byen** - Mange av framtidens arbeidstakere ønsker seg byliv og gode stedskvaliteter hvor de kan møte andre og hvor det er enkelt å komme seg rundt. En må spørre seg om hva som skal til for at framtidens arbeidskraft vil finne det attraktivt å bo og jobbe i Larvik. Larvik har behov for å utvikle en bykultur. By- og næringsutvikling henger mer sammen enn før. Byrommene vil få stor betydning, for det er her mange av framtidens arbeidstakere ønsker å møtes for å utveksle ideer og utvikle sine nettverk. By- og steds kvalitet kan forstås som et omfattende spekter av by- og stedsressurser: byrom, byfunksjoner, byliv, møtesteder, stemninger, atmosfære med mer. Betydningen av disse urbane ressursene for innovative virksomheters attraktivitet overfor

aktuelle arbeidstakere vil være vesentlig. Et attraktivt bysentrum med urbane aktiviteter og kvaliteter, er en viktig forutsetning og et sentralt virkemiddel for at kommunen skal kunne tiltrekke seg innbyggere i den riktige aldersgruppen med den rette kompetansen, og danner grunnlag for et vekstkraftig næringsliv.

Som en del av det pågående arbeidet med Kommunedelplan for Larvik by 20-32 har utvikling av sentrumssonen et hovedfokus. Gjennom dette arbeidet søkes en koordinert og helhetlig tilnærming til sentrumsutvikling, slik at prosjekter, strategier og virkemidler som bidrar til å vitalisere sentrum ses i sammenheng. Arbeidsprosessen skal klargjøre visjon, verdier og mål som sentrumsutviklingen skal bygge på, og som resulterer i et levende og attraktivt sentrum som fungerer både som arbeidsplass og handelssted, som boområde, kultur- og aktivitetsarena og som et naturlig sosialt møtested for innbyggerne.

- **Residensbyen med Herregården og tilhørende hageanlegg** er helt unikt og spesielt for Larvik – helt ulikt andre norske byer. Dette bør fremheves og vies stor oppmerksomhet og vurderes tilbakeført/retablert – helt eller delvis. Det bør brukes aktivt som et trekkplaster i turistsammenheng - som et nasjonalt/internasjonalt anlegg.
- **Kaupang** er av nasjonal/internasjonal verdi og bør få et større fokus i larvik kommune. Noe riksantikvaren nå har gitt tilbakemelding på. Sammen med **Mølenområdet og Herregården** vil det vise 3 viktige tidsepoker/perioder i Larviks historie med nasjonal/internasjonal verdi. Det vil være identitetsskapende og virkelig sette Larvik på kartet – gjerne sett i sammenheng som en «historisk rundtur/tidsreise» - i en undervisnings-/forsker- og turistsammenheng.
- **Larvik museum** - Relokalisering og utvikling av som en lokal møteplass, kulturhistorisk kunnskapssenter og attraksjon bør prioriteres.
- **Formidling** - Larvik kommunes store og rike kulturarv bør i større grad fremheves og tilgjengeliggjøres. Det kan gjøres på ulike måter ved skilting, belysning, informasjonstavler, digitale og taktile løsninger, guiding, undervisning osv.
- **Nyere tids kulturminner** bør digitaliseres og legges inn i planverket. Spesielt i Lågendalen er det registrert mange nyere kulturminner som bør bli digitalisert.

Kilder:

[Kulturplan for Larvik kommune 2018-2028](#)

[Planprogram for kommuneplanens arealdel 2020-2032](#)

[Planprogram for kommunedelplan for Larvik by 2020-2032](#)

[Planprogram for kommunedelplan for Stavern by 2020-2032](#)